

N:o 9.

Ank. till Riksd. kansli den 17 febr. 1887, kl. 3 e. m.

Utlåtande, angående föreslagna statsbidrag till vägars anläggning och förbättring, bro- och hamnbyggnader, vattenkommunikationer och torrläggning af vattensjuka marker, samt angående vilkoren för sådana statsbidrags, äfvensom odlingslåns åtnjutande.

(R. A.)

Uti Kongl. Maj:ts proposition om statsverkets tillstånd och behof har Kongl. Maj:t, i sammanhang med afgifvet förslag till reglering af utgifterna under riksstatens sjetta hufvudtitel, hos Riksdagen gjort framställning om de anslag, hvilka Kongl. Maj:t ansett böra beviljas för utförande af väganläggningar och vägförbättringar, bro- och hamnbyggnader, vattenkommunikationer samt arbeten för torrläggning af sådana vattensjuka marker, som, utan att kunna med fördel odlas, sprida frostsador öfver omgifvande nejd; hvarjemte Kongl. Maj:t i en annan proposition föreslagit nedsättning af annuiteten å vissa odlingslån; och får statsutskottet härmed afgifva utlåtande ej mindre öfver Kongl. Maj:ts oförmälda förslag än ock öfver de i nedannämnda enskilda motioner gjorda framställningar i enahanda och dermed sammanhang egande ämnen.

A. Väganläggningar och vägförbättringar.

1:o.

För anläggning af nya samt förbättring eller omläggning af backiga eller eljest mindre goda vägar har Kongl. Maj:t i sin ofvanberörda proposition till Riksd. Prot. 1887. 4 Saml. 1 Afd. 8 Häft.

position angående statsverkets tillstånd och behof föreslagit, att Riksdagen måtte för år 1888 bevilja 600,000 kronor.

Af det vid nyssnämnda proposition fogade statsrådsprotokoll öfver civilärenden den 12 nästlidne januari inhemtas, att *Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Norrbottens län* i en hos Kongl. Maj:t gjord framställning af den 12 Oktober 1886 anført, bland annat, att i jemnbredd med den ökning af folkmängd och odling, som i länet egt rum, behofvet af nya landsvägar tilltagit; att likväl, oaktadt befolkningens ökade offervillighet för vägväsendet, de under sista femårsperioden 1881—1885 fullbordade vägarbetenas längd nedgått till 15,9 mil från att hafva under nästföregående 20 år utgjort i medeltal 19,29 mil för hvarje femårsperiod; samt att den omständighet, att denna inskränkning i länets vägarbeten inträffat samtidigt dermed, att ett årligen växande antal ansökningar om statsbidrag för vägarbeten icke kunnat vinna afseende, syntes ådagalägga, att de till vägbyggnaders understödjande anvisade medel vore otillräckliga; och har Kongl. Maj:ts befallningshafvande på grund häraf hemställt om väganslagets höjande från 500,000 till 1,000,000 kronor.

Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Vesterbottens län har i underdånig skrifvelse af den 3 november 1886 — enär bristande tillgångar vållat, att af de vägar, som landstinget i nämnda län ansett i främsta rummet behöfliga, icke ens femtedelen kommit till utförande — hos Kongl. Maj:t gjort enahanda hemställan; och jemväl *Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Vermlands län* har hos Kongl. Maj:t hemställt, att proposition till Riksdagen måtte aflätas om ett anslag för år 1888 för väganläggningar och vägförbättringar till belopp af 1,000,000 kronor.

Kongl. väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har, för åskådliggörande af det antal planer till vägbyggnadsföretag jemte ansökningar om statsbidrag till dem, som vore i styrelsens arkiv hvilande, upprättat en å sid. 67 och 68 af ofvan åberopade statsrådsprotokoll intagen öfversigts-tablå, till hvilken utskottet, beträffande fördelningen mellan de olika länen, får hänvisa och af hvilken framgår, att sammanlagda antalet deri upptagna arbeten utgör 80; att dessa företag i sin helhet beräknats till en kostnad af 3,070,627 kronor; att statsbidrag för dem begärts till ett sammanräknadt belopp af 1,997,450 kronor; samt att för samtliga företagens påbörjande kostnaden för det första året beräknats till 1,865,052 kronor och det för samma år behöfliga bidrag till 1,224,061 kronor.

Kongl. väg- och vattenbyggnadsstyrelsen yttrar vidare i sitt för år 1888 afgifna generalförslag att, äfven om alla de ifrågasatta vägföretagen skulle samtidigt sättas i verket, det icke vore nödigt att

till en början anvisa större understödsbelopp än 1,224,061 kronor; att de ifrågavarande arbetsföretagen, till hvilka kommuner och väghållnings-skyldige vore villiga att bidraga med hälften mot statsbidraget, måste anses af ett trängande behof påkallade; att den kostnad och det arbete, som blifvit å planernas utarbetande nedlagda, förlorade i värde ju äldre planerna blefve, alldenstund prissättningarna komme att vid tidpunkten för arbetenas utförande alltmer skilja sig från förhållandena vid förslagens utarbetande och sålunda blifva mindre tillförlitliga; att i betraktande deraf att, sedan 1885 och 1886 årens Riksdagar ökat anslaget till vägundersökningar med 10,000 kronor vid hvardera riksdagen, så att detsamma för innevarande år utgjorde 60,000 kronor, än flere vägplaner kunde förväntas snarligen inkomma till pröfning; och att såväl med anledning af alla dessa omständigheter, som ock med hänsyn till hvad Kongl. Maj:ts ofvanbemälda befallningshafvande i ärendet anført, styrelsen ansåge sig böra hemställa, att Kongl. Maj:t måtte föreslå Riksdagen att för år 1888 anvisa till anläggning af nya samt förbättring eller omläggning af backiga eller eljest mindre goda vägar 1,000,000 kronor.

Statsrådet och chefen för kongl. civildepartementet har vid detta ärendes föredragning inför Kongl. Maj:t i statsrådet anført, att, ehuru väganslaget, som för år 1885 utgick med 400,000 kronor, af samma års Riksdag för år 1886 höjdes till 500,000 kronor, till hvilket belopp anslaget jemväl för innevarande år vore bestämdt, det dock åter torde böra förhöjas, för att kunna motsvara befogade anspråk på bidrag från denna fond. Då Kongl. Maj:t af Riksdagen år 1885 äskade anslagets bestämmande till 500,000 kronor, innelågo hos väg- och vattenbyggnadsstyrelsen fullständiga planer till vägföretag, för hvilka kostnaderna uppgingo till 2,500,000 kronor, och understöd begärdes till belopp af omkring 1,600,000 kronor. Nu hade dessa siffror vuxit så, att kostnaderna för utförande af de hos styrelsen inneliggande vägförslag, som af styrelsen granskats, vore beräknade till mera än 3,000,000 kronor, och statsbidrag hade för dem begärts till belopp, föga understigande 2,000,000 kronor. Då fonden emellertid så nyligen, som ofvan nämnts, blifvit förhöjd, har departementschefen ansett sig nu icke böra förorda dess ytterligare förhöjning med så stort belopp, som af väg- och vattenbyggnadsstyrelsen ifrågasatts, utan hållit före att, om fonden för år 1888 ökades till 600,000 kronor eller således med 100,000 kronor utöfver hvad för hvar och ett af åren 1886 och 1887 auvisats, möjlighet såmedelst skulle kunna beredas att påbörja de flesta af de mest viktiga vägföretagen.

I väckta, till statsutskottet remitterade motioner hafva inom Första Kammaren herrar *J. E. Nyström, H. A. Widmark, Jonas Andersson, Wilhelm Roos, K. A. Liljesköld, Axel Ros, Helmer Falk, J. O. Sundström* och *H. Gyllenram* (motion N:o 7) och inom Andra Kammaren herrar *P. Sahlström, Anders Bengtsson, Lars Ersson, Nils Nilsson, J. Andersson, E. Petter Jonsson, A. Sundström, Jonas Larsson, P. O. Eriksson* och *O. N. Wagenius* (motion n:o 174), med framhållande bland annat af det behof af arbetsförtjenst, som öfver allt inom riket föreläge, och de billiga pris på arbetskraft och materiel, som för närvarande vore gällande, föreslagit, att Riksdagen för år 1888 måtte ställa till Kongl. Maj:ts förfogande, till bidrag för anläggning af nya och förbättring eller omläggning af backiga eller eljest mindre goda vägar, en million kronor.

Slutligen har i en inom Första Kammaren väckt, till statsutskottets behandling hänvisad motion (n:o 12) herr *A. F. O. Cederberg* anført, att åtskilliga anledningar gafve stöd åt den uppfattning, att, om ock, såsom nu af Kongl. Maj:t föreslagits, vägbyggnadsfonden höjdes till 600,000 kronor, den knappast skulle varda tillräcklig att tillgodose anslagsbehovet för de vägarbeten, till hvilka anslag *hädanefter* komme att sökas, än mindre kunna derjemte lemna tillgång till redan sökta och pröfvade behof.

Efter fördelning af 1884 års fond qvarlägo nemligen i väg- och vattenbyggnadsstyrelsens arkiv planer till arbetsföretag, för hvilka anslag söktes och ansetts böra beredas utan att fonden dertill lemnat tillgång, och för hvilka kostnaden beräknats till 1,500,000 kronor. — Efter fördelning af 1885 års fond hade motsvarande balans stigit till 1,960,000, efter fördelning af 1886 års fond till 2,310,000 kronor och, så vidt nu kunde bedömas, torde efter fördelning af 1887 års fond motsvarande balans komma att uppgå till omkring 2,500,000 kronor, allt i runda tal.

Enahanda åsigt om fondens otillräcklighet vunne man af den omständighet, att på grund af sistlidne Riksdags beslut 30,000 kronor då afsattes för vägundersökningar, en åtgärd, som syntes vara afsedd att åtminstone tills vidare varda permanent. Det lede intet tvifvel att denna undersökningskostnad skulle hafva till följd arbetsplaner till vägföretag, för hvilka anslag söktes och för hvilka arbetskostnaden skulle betydligt öfverstiga en million kronor, påkallande således anslag öfver fondens nu föreslagna belopp.

Under sådana omständigheter hade motionären ansett sig böra hålla en utväg öppen för afhjelpande af nuvarande brist i detta hänseende genom att föreslå särskilda anslag till de större arbetsföretag, hvilkas understödande från den allmänna fonden skulle taga dennas tillgångar allt för mycket i anspråk. I en vid motionen fogad förteck-

ning hade motionären sammanfört dessa företag, hvarvid endast de, för hvilkas fullbordande mer än 50,000 kronor beräknats erforderliga, ansetts som större företag.

Erinrande att här ej vore fråga om en permanent återgång till en redan öfvergifven form för meddelande af anslag till vägarbeten, utan endast om ett af omständigheterna påkalladt undantag från en i öfrigt god regel, har motionären föreslagit, att Riksdagen måtte till de i den motionen bilagda tablå intagna vägarbeten anslå de för hvar och ett af dessa utförda anslagsbelopp med tillsammans 987,915 kronor, minskadt med de belopp, som möjligen kunde varda af Kongl. Maj:t från 1887 års fond anvisade för samma arbeten, samt att för dessa anslag skulle i tillämpliga delar gälla de för 1886 års vägbyggnadsfond meddelade föreskrifter.

Beträffande innehållet af berörda tablå tillåter sig utskottet, då den finnes vid motionen tryckt såsom bilaga, att hänvisa till densamma.

Utskottet har inhemtat, att vägbyggnadsfonden för år 1886 sålunda fördelats, att till sammanlagdt 42 arbeten med en väglängd af 256,713 kilometer och en beräknad kostnad af 753,696 kronor anslag beviljats till följande belopp för företag inom nedannämnda län, nemligen:

inom Stockholms	län.....	kronor	9,300: —
» Upsala	»	»	17,260: —
» Södermanlands	»	»	20,140: —
» Östergötlands	»	»	29,800: —
» Jönköpings	»	»	29,660: —
» Kristianstads	»	»	13,660: —
» Malmöhus	»	»	23,840: —
» Hallands	»	»	22,220: —
» Göteborgs och Bohus	»	»	36,130: —
» Elfsborgs	»	»	40,700: —
» Skaraborgs	»	»	12,210: —
» Vermlands	»	»	28,530: —
» Vestmanlands	»	»	20,080: —
» Kopparbergs	»	»	7,330: —
» Gefleborgs	»	»	24,680: —
» Vesternorrlands	»	»	77,930: —
» Jemtlands	»	»	14,200: —
» Vesterbottens	»	»	32,530: —
» Norrbottens	»	»	39,800: —
Summa kronor			500,000: —

Enligt kongl. brefvet den 22 januari innevarande år är från 1887 års vägbyggnadsfond anvisadt till arbeten

inom Stockholms	län	kronor	12,530: —
» Upsala	»	»	11,040: —
» Södermanlands	»	»	26,480: —
» Östergötlands	»	»	12,970: —
» Jönköpings	»	»	25,830: —
» Kronobergs	»	»	2,120: —
» Kalmar	»	»	21,330: —
» Kristianstads	»	»	18,460: —
» Hallands	»	»	27,840: —
» Göteborgs och Bohus	»	»	17,100: —
» Elfsborgs	»	»	29,030: —
» Skaraborgs	»	»	12,200: —
» Vermlands	»	»	39,080: —
» Vestmanlands	»	»	20,540: —
» Kopparbergs	»	»	28,260: —
» Gefleborgs	»	»	30,730: —
» Vesternorrlands	»	»	66,120: —
» Jemtlands	»	»	24,000: —
» Vesterbottens	»	»	20,000: —
» Norrbottens	»	»	54,340: —
Summa kronor				500,000: —

Vidare tillåter sig utskottet att i minnet återkalla, att ifrågakvarande anslag, som för åren 1867—1874 varit bestämdt till endast 150,000 kronor, derefter höjts, för åren 1875—1881 till 200,000 kronor, för åren 1882 och 1883 till 300,000 kronor, för åren 1884 och 1885 till 400,000 kronor samt för åren 1886 och 1887 till 500,000 kronor, allt årligen; att, medan anslaget utgjorde endast 150,000 eller 200,000 kronor, ytterligare medel ej sällan anvisats till vissa särskilda väganläggningar; men att, sedan fonden höjts till 300,000 kronor och derutöfver, nya sådana särskilda anslag icke blifvit af Riksdagen beviljade.

Enligt de gällande vilkoren få vägbyggnadsanslagen bestämmas till högst $\frac{2}{3}$ delar af den beräknade kostnaden enligt faststeld arbetsplan; hvarjennte, om verkliga kostnaden för ett arbetes utförande befinnes understiga den beräknade, anslaget skall i förhållande derefter minskas.

Utskottet finner det visserligen vara ådagalagdt, att behovet af understöd till väganläggningar för det närvarande är ganska stort. Riksdagen har ock under de senare åren i allt mera ökad grad tillgodo-

sett det växande behovet. Men om ock en höjning af anslaget nu åter är erforderlig, torde det icke vara med nödig varsamhet förenligt att i sådant hänseende gå utöfver hvad Kongl. Maj:t föreslagit. Ännu år 1883 utgjorde anslaget, såsom ofvan nämnts, 300,000 kronor; beloppets bestämmande till de af Kongl. Maj:t begärda 600,000 kronor innefattar således anslagets fördubbling på några få år och derjemte dess bestämmande till ett belopp, som i och för sig måste anses vara för våra förhållanden betydligt.

Behovets afhjelpande synes ock ej böra åligga endast staten och de närmast vägbyggnadsskyldige. Äfven landsting och kommuner lär det tillkomma att bidra till ifrågavarande art af kommunikationsmedel. Riksdagen har visserligen medgifvit, att vid vägarbeten statsbidraget må kunna uppgå till högst $\frac{2}{3}$ delar af kostnaden, men i flera fall torde ett bidrag af $\frac{2}{3}$ delar vara mera än behovet och billigheten kräfva. Bestämmes anslaget till en mindre del af kostnaden i de säkerligen många fall, då sådant utan olägenhet kan ega rum, och få landsting och andra kommuner samt vägbyggnadsskyldige vidkännas större del af kostnaden än för närvarande synes vara vanligt, så blir äfven statsanslaget i det hela mera tillräckligt för sitt ändamål. Utskottet förbiser ej de svårigheter, som härvid ofta torde för vederbörande myndigheter möta, men då anspråken på staten nu allt mera stegrats och den här ofvan uppgifna fördelningen af 1886 års fond visar att, åtminstone för landet i dess helhet, anslag för nämnda år beviljats till $\frac{2}{3}$ delar af kostnadsbeloppet, har utskottet funnit sig böra erinra om den utväg, som torde förefinnas att genom begränsning af de särskilda statsbidragen i högre grad tillgodose det helas kraf.

Utskottet får därför hemställa,

att Riksdagen må, med bifall till Kongl. Maj:ts proposition och med afslag å herrar Nyströms m. fl:s, Sahlströms m. fl:s och Cederbergs motioner, för år 1888 såsom bidrag för anläggning af nya samt förbättring eller omläggning af backiga eller eljest mindre goda vägar anvisa ett belopp af 600,000 kronor.

B) Bro- och hamnbyggnader samt vattenkommunikationer.

2:o.

Till understödjande af brobyggnader och mindre hamnbyggnader samt upprensning af åar och farleder har Kongl. Maj:t föreslagit, att Riksdagen

måtte för år 1888 anvisa samma belopp, som för åren 1883—1887 beviljats, eller 100,000 kronor.

Af statsrådsprotokollet inhemtas, att Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Norrbottens och Vesterbottens län hos Kongl. Maj:t föreslagit detta anslags höjning till 200,000 kronor samt att kongl. väg- och vattenbyggnadsstyrelsen så till vida biträdt dessa framställningar, att styrelsen ansett önskligt, att ifrågavarande fond blefve för år 1888 bestämd till 150,000 kronor.

Hvad styrelsen i fråga härom anført har visserligen synts statsrådet och chefen för civildepartementet förtjent af beaktande, men då de af styrelsen till stöd för dess åsigt omnämnda större brobyggnadsföretag icke torde vara af den brådskande beskaffenhet, att de måste samtidigt påbörjas, har departementschefen ansett enahanda belopp, som för innevarande år anvisats, eller 100,000 kronor, jemväl för år 1888 kunna anses tillfyllestgörande.

Utskottet har inhemtat, att detta anslag för år 1886 utgått med hela sitt belopp och sålunda fördelats, att deraf lemnats anslag till ett hamn- och fyra broföretag.

Utskottet hemställer,

att Riksdagen må, med bifall till Kongl. Maj:ts förslag, till understödjande af brobyggnader och mindre hamnbyggnader samt upprensning af åar och farleder för år 1888 anvisa 100,000 kronor.

C) Vattenaftappningsföretag.

3:o.

Till understödjande medelst anslag utan återbetalningsskyldighet af *torrläggning utaf sådana vattensjuka marker, som utan att kunna med fördel odlas, sprida frostsador öfver omgifvande nejd*, har Kongl. Maj:t i statsverkspropositionen äskat anvisande för år 1888 af 100,000 kronor.

Detta belopp är detsamma som för åren 1884—1887 till samma ändamål beviljats; och hemställer Utskottet,

att Riksdagen må, med bifall till Kongl. Maj:ts förslag, för understödjande medelst anslag utan återbetalningsskyldighet af *torrläggning utaf sådana vattensjuka marker, som, utan att kunna med fördel*

odlas, sprida frostsador öfver omgifvande nejd, för år 1888 anvisa 100,000 kronor.

4:o.

I proposition till Riksdagen af den 3 december 1886 (n:o 5) har Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen medgifva, att *annuiteten å de från odlingslånefonden för år 1884 beviljade lån*, hvilka, enligt de vid deras utbetalande gällande vilkor, skulle återgäldas med 10 procent för år, deraf fem procent såsom ränta, i stället finge, i likhet med hvad som gälde för öfriga från nämnda fond utlemnade lån, utgöra åtta procent, deraf såsom ränta skulle räknas fyra och en half procent å oguldna kapitalbeloppet.

I enlighet med Riksdagens år 1883 fattade beslut blef genom kongl. kungörelsen den 28 september samma år angående bildandet af en fond med ändamål att genom lån understödja odling af sankatrakter föreskrifvet, i afseende å återbetalningen af de från denna fond utlemnade lån, att de första fem åren från första lyftningsdagen skulle å lånesumman icke erläggas någon ränta eller kapitalafbetalning, men å de under tiden lyftade belopp beräknas fem procent ränta, hvilken vid de fem årens slut lades till lånesumman, och att å det sålunda uppkommande beloppet skulle betalas från och med sjetten året till dess lånet blefve slutbetaldt en annuitet af tio procent, deraf såsom ränta räknades fem procent å det oguldna kapitalbeloppet.

Sedermera har Riksdagen år 1885, med anledning af en inom Riksdagen väckt motion, medgifvit att annuiteten för lån ur odlingslånefonden finge för lån, som *derefter* utbetalades, bestämmas till åtta procent, deraf såsom ränta räknades fyra och en half procent å oguldna kapitalbeloppet, i enlighet hvarmed ock kungörelse den 19 maj 1885 blifvit af Kongl. Maj:t utfärdad.

Af det ofvanberörda kongl. proposition bifogade statsrådsprotokoll inhemtas, att arbetsdirektionerna för två företag, det ena till afdikning och odling af vattenskadade marker, tillhörande byarne Ekeflod, Slagdala med flera hemman i Virserums socken af Kalmar län, och det andra till afdikning och odling af vattenskadade marker, tillhörande hemmanen Hvenesjögle, Vrånganäs med flera hemman i nämnda socken och län, till hvilka företag lån från odlingslånefonden den 12 september 1884 beviljats med 33,000 kronor till det förra företaget och med 20,000 kronor till det senare, anhållit att, då, enligt de för dessa lån gällande vilkor, lånen skulle återgäldas medelst en årlig annuitet

af tio procent, men billigare villkor nu mera vore bestämda för dylika lån, Kongl. Maj:t, jemväl med hänsyn till de svåra förhållanden, hvarunder jordbrukarne i allmänhet för närvarande arbetade, måtte medgifva, att den årliga annuiteten å dessa lån finge nedsättas till åtta procent.

Statskontoret, till hvars yttrande dessa ansökningar remitterats, har i utlåtande den 12 juni 1886 upplyst, att de enda försträckningar från odlingslånefonden, å hvilka de enligt 1883 års Riksdags beslut och Kongl. Maj:ts samma år utfärdade kungörelse stadgade strängare villkoren i afseende å återbetalningen och ränteberäkningen gälde, vore sju lån, som till sammanlagdt belopp af 108,700 kronor anvisats å 1884 års odlingslånefond, å hvilka lån intill nämnda den 12 juni utanordnats tillhopa 89,315 kronor, men återstående 19,385 kronor fortfarande vore hos statskontoret inestående i afvaktan på att arbetena blefve fullbordade och godkända, och att deremot de af Riksdagen år 1885 medgifna lindrigare villkoren tillämpades så väl å ett lån, som beviljats under år 1884, som ock å samtliga under år 1885 meddelade odlingslån; och har statskontoret, med åberopande hufvudsakligen af den för lån till enskilda jernvägar af sistlidne års Riksdag beviljade räntenedsättning till fyra och en half procent, hemställt, att Kongl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen att annuiteten å de för år 1884 beviljade odlingslån, hvilka till en del eller med hela beloppen utbetalats före utfärdandet af kungörelsen den 19 maj 1885, finge beräknas och utgå efter hvad i denna kungörelse funnes stadgadt.

I en inom Andra Kammaren väckt motion (N:o 70) har vidare Herr *C. J. Petersson* i Eksebo föreslagit, att Riksdagen för sin del måtte besluta, att annuiteten för alla lån ur fonden till understödjande af odling af sankta trakter skulle från och med innevarande år bestämmas till 8 procent, deraf såsom ränta skulle räknas $4\frac{1}{2}$ procent å oguldna kapitalbeloppet.

Utskottet finner det onekligen vara med billighet och rättvisa öfverensstämmande och derjemte leda till ordning och reda, att de få lån ur odlingsfonden, hvilka beviljats före ofvan åberopade kongl. kungörelse af den 19 maj 1885, ej äro underkastade andra, och strängare, betalningsvilkor än de odlingslån, hvilka derefter utgått, och hemställer alltså,

att, med bifall till Kongl. Maj:ts proposition och herr Petersons förevarande motion, annuiteten å de från odlingslånefonden för år 1884 beviljade lån, hvilka, enligt de vid deras utbetalande gällande villkor,

skola återgäldas med tio procent för år, deraf fem procent såsom ränta, i stället må, i likhet med hvad som gäller för öfriga från nämnda fond utlemnade lån, utgöra åtta procent, deraf såsom ränta räknas fyra och en half procent å oguldna kapitalbeloppet.

5:o.

I afseende å *vilkoren för erhållande och tillgodonjutande af de här ofvan omförmälda statsbidrag* samt angående kontrollen derå, att arbetena utföras enligt fastställda planer, får utskottet hemställa,

att de allmänna vilkor och föreskrifter, hvilka finnas intagna i Riksdagens skrivelser till Konungen den 27 april 1881 (n:o 69) och den 11 juni 1883 (n:o 67), den senare skrifvelsen jemförd med mom. 4:o af Riksdagens skrifvelse den 5 maj 1885 (n:o 30), fortfarande skola blifva gällande.

Stockholm den 17 februari 1887.

På statsutskottets vägnar:

GUSTAF SPARRE.

Reservation

vid punkterna 1:o (angående väganläggningar och vägförbättringar) och 5:o (angående vilkoren):

af herr *A. Persson* i Mörarp, som ansett den ändring i nu gällande vilkor böra beslutas, att anslag till väganläggningar och vägförbättringar ej finge bestämmas till högre belopp än högst hälften af den beräknade kostnaden enligt den fastställda arbetsplanen.

Sammandrag af de uti statsutskottets utlåtande n:o 9 tillstyrkta statsbidrag för väganläggningar och vägförbättringar, bro- och hamnbyggnader, vattenkommunikationer samt torrläggning af vattensjuka marker.

	Anslag.	
	Kronor.	ö.
<i>A.) Väganläggningar och vägförbättringar.</i>		
Till fond för anläggning af nya samt förbättring eller om-läggning af backiga eller eljest mindre goda vägar...	600,000	—
<i>B.) Bro- och hamnbyggnader samt vattenkommunikationer.</i>		
Till fond för understödjande af brobyggnader och mindre hamnbyggnader samt upprensning af åar och farleder..	100,000	—
<i>C.) Vattenaftappningsföretag.</i>		
Till fond för understödjande af torrläggning utaf sådana vattensjuka marker, som, utan att kunna med fördel odlas, sprida frostsador öfver omgifvande nejd	100,000	—
Summa Kronor	800,000	—